

Л. І. Крицька

Клоков Михайло Васильович

КЛОКОВ Михайло Васильович (псевд. – Доленго Михайло; 31. 07(12. 08). 1896, м. Лебедин, нині Сум. обл. – 05. 10. 1981, Київ) – ботанік, поет, літературознавець. Батько [В'ячеслава](#), дід [Оксани Клокових](#). Доктор біологічних наук (1948), професор (1935). Член СПУ (1934). Заслужений діяч науки УРСР. Державна премія УРСР у галузі науки і техніки (1969). Сталінська премія (1952). Державні нагороди СРСР. Закін. Харків. університет (1922). Працював 1926–30 у Харків. ІНО; 1930–41 – зав. сектору квітк. рослин НДІ ботаніки та водночас 1939–41 – професор кафедри систематики вищих рослин Харків. університету. 1937 заарешт. 1942–44 – завідувач кафедри ботаніки Об'єднаного укр. університету в м. Кзил-Орда (Казахстан); від 1944 – старший науковий співробітник Інституту ботаніки АН УРСР (Київ). Засн. фітоейдології – науки про біол. окремності (геогр. раси). Досліджував закономірності біол. диференціації у природі, теор. аспекти фітотаксономії, осн. етапи істор. розвитку флори Сх. Європи, питання ендемізму флори України. Описав 547 нових для науки видів рослин. Співавтор і наук. ред. окремих томів 12-том. вид. «Флора УРСР» (1936–65), «Короткого визначника вищих рослин УРСР» (1948; обидва – Київ) і «Визначника рослин УРСР» (К.; Х., 1950), для яких опрацював 187 родів і понад 1100 видів рослин. Його ім'ям названо види *Taraxacum klokovii* Litvinenko, *Cerasus klokovii* Sobko, *Chaenorhinum klokovii* Kotov, *Betula klokovii* Zaverucha, *Euphorbia klokovii* Dubovik та ін. Літ. діяльність розпочав 1915. Належав до літ. організацій «Арена» та ВУСПП (1927–34). Інтелектуал. ліриці К. властиві алегоричність образів і складність поет. мови. Від 1922 виступав також як літ. критик. Автор літ.-критич. праць «Критичні етюди» (1924) та «Творчість Володимира Сосюри» (1931; обидві – Харків).

Основні твори

Блакитна жалоба: Зб. перша. Х., 1920; Об'єктивна лірика. Схеми і діагнози. Х., 1922; Litterae. Моє письмо: Зб. третя. Х., 1923; Вибрані поезії (1918–1926). Х., 1927; Узмінь: Зб. поезій четверта (1924–26). К., 1928; Зросло на камені: Зб. поезій. Х., 1929; Під гарячим небом: Поезії. К.; Х., 1937; Цілюще зілля: Лірика (1942–44). К., 1945; Роздуми: Поезії. К., 1961; Зелене і червоне: Поезії. К., 1971; Сім кольорів надії. К., 1980; Поезії. К., 1988; рос. перекл. – Взросло на камне. Москва, 1964.

Основні праці

Основні етапи розвитку рівнинної флори європейської частини СРСР. Л., 1963; Расоутворення в роді чебреців – *Thymus* L. на території Радянського Союзу. К., 1973; Рід реп'яшок в аспекті загальної теорії біологічної диференціації. К., 1978; Псамофільні флористичні комплекси та території УРСР. К., 1981.

Рекомендована література

1. Громова В. Зелене й червоне – кольори поезії // Вітчизна. 1972. № 3;
2. Доброчаєва Д. М., Дубовик О. М., Заверуха Б. В. Наукова спадщина М. В. Клокова та її значення для розвитку ботанічної науки // УБОЖ. 1986. № 5;
3. Мосякін С. Л. Вид і видоутворення у рослин: фітотейдологічні погляди М. В. Клокова і сучасність. К., 2007.

Бібліографічний опис:

Клоков Михайло Васильович / Л. І. Крицька // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-8546>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).